Vergaderjaar 2026-2027

37 020 XXIII **Vaststelling van de begrotingsstaten van Klimaat en Groene Groei (XXIII) voor het jaar 2027**

Nr. 9 **GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN DE LEDEN GRINWIS EN KLOS TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 6**
Ontvangen 4 november 2026

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 15.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 15.000** (x € 1.000).

Toelichting

Dit amendement strekt ertoe om 15 miljoen euro beschikbaar te stellen voor een verhoging van het budget van de subsidieregeling flexibiliteit (Flex-E) en deze voornamelijk ten goede te laten komen voor de industrie (de XL-variant van Flex-E). Indieners beogen hiermee de aanpak van netcongestie te versnellen en verwachten dat het naar voren halen van de middelen zorgt voor miljoenen euro's aan hogere maatschappelijke baten.

Netcongestie is één van de grootste belemmeringen voor de economische ontwikkeling en verduurzaming van Nederland. Bedrijven staan op een wachtlijst voor een nieuwe of zwaardere aansluiting, waardoor investeringen in uitbreiding en verduurzaming worden uitgesteld. Door bedrijven te ondersteunen bij het flexibiliseren van hun elektriciteitsgebruik kan de bestaande netcapaciteit beter worden benut en kunnen ze bijvoorbeeld elektrificeren of uitbreiden, ook als ze geen toegang hebben tot een grotere netaansluiting.

De Flex-E is een subsidieregeling die precies dat beoogt. Middels de regeling kunnen bedrijven en instellingen subsidie krijgen voor het laten uitvoeren van een flexibiliteitsscan, het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie en voor investeringen in flexibiliteitsmaatregelen die flexibel electriciteitsgebruik mogelijk maken. Het kabinet maakt voor 2027 ruim 33 miljoen euro en voor 2028 3,5 miljoen euro beschikbaar. Deze middelen zijn voor het grootste deel afkomstig uit het Klimaat- en Energiefonds (Industrial Demand Side Respons, oftewel iDSR).

De netwerktoets van Netbeheer Nederland stelt dat, op basis van beperkte praktijkervaring, met de bestaande Flex-e-regeling gemiddeld circa 1,2 MW aan flexibel vermogen kan worden ontsloten per €

300.000 subsidie.[1] Dat betekent dat het beschikbaar maken van aanvullend 15 miljoen euro indicatief circa 60 MW aan aanvullende flexibiliteit eerder ontsloten zou kunnen worden. Een indicatieve berekening laat zien dat hiermee een potentiële (bruto) maatschappelijke waarde van meer dan 300 miljoen euro per jaar gemoeid kan zijn.[2] Deze maatschappelijke baten zijn met onzekerheden omgeven en op basis van een zeer grove berekening en kunnen ook uiteraard lager uitvallen. Ze illustreren echter wel dat dat de maatschappelijke baten van een eerdere inzet van de middelen aanzienlijk kunnen zijn.

Indieners achten het, gezien de hoge maatschappelijke kosten van netcongestie, wenselijk om 15 miljoen euro beschikbaar te stellen. Door de investeringen eerder mogelijk te maken, kunnen ook de maatschappelijke baten immers eerder worden gerealiseerd.

Het kabinet heeft in de brief Kamerbrief elektriciteitskosten industrie kenbaar gemaakt de middelen uit de envelop elektriciteitsmiddelen naar 2027 te schuiven en 150 miljoen euro in te zetten voor een CISAF-instrument om de industrie te compenseren. Dekking voor dit amendement komt uit de resterende middelen die uit de envelop nog beschikbaar zijn in 2027. Extra inzet op Flex-E XL draagt bij aan (structurele) verlaging van elektriciteitskosten voor bedrijven en daarmee ook aan de doelstelling van de e-envelop.

Grinwis
Klos

[1] Netbeheer Nederland – Netwerktoets voorjaarsbesluitvorming klimaat 2026, bijlage bij Kamerstuk 32813, nr. 1576.

[2] Volgens een berekening van Ecorys bedraagt de gemiddelde maatschappelijke bruto kostprijs van netcongestie 3.499 euro per MWh, als deze wordt gebaseerd op een waardering van elektriciteit op basis van de bruto toegevoegde waarde die ermee wordt gegenereerd door bedrijven, zie: https://www.ecorys.com/app/uploads/2019/02/Maatschappelijke-kostprijs-van-netcongestie-2024.pdf Voor de berekening van de maatschappelijke waarde wordt gerekend met gemiddeld 4 uur flexibele inzet per dag, 365 euro per jaar.